

Mời xem lại bài phát biểu của Tân Tổng Thống Ukraine trong lễ tuyên thệ nhậm chức

Nguyễn Hồng Giang dịch

Tân Tổng Thống Ukraina Vladimir Aleksandrovik Zelensky, người vừa tuyên thệ nhậm chức hôm 20/5/2019. Ảnh: ua.news

Sau khi chiến thắng trong cuộc bầu cử tổng thống, cậu con trai 6 tuổi của tôi bảo: “Bố ơi, trên TV nói rằng Zelensky là tổng thống... Vậy con cũng là tổng thống hay sao?!” Khi đó nghe như một chuyện đùa, nhưng sau đó tôi chợt hiểu, đó thực sự là một chân lý. Bởi vì mỗi chúng ta đều là một tổng thống. Không chỉ còn là 73% nhân dân đã bầu chọn cho tôi mà là tất cả 100% nhân dân Ukraine.

Đây không phải là chiến thắng của tôi mà là chiến thắng của chúng ta. Và đó cũng là cơ hội chung của chúng ta nữa. Cơ hội mà chúng ta cũng cùng chung gánh vác trách nhiệm. Hôm nay không phải chỉ có mình tôi tuyên thệ mà mỗi người chúng ta đều đã đặt tay lên Hiến pháp và thề trung thành với đất nước Ukraine.

Hãy thử tưởng tượng những tiêu đề khủng khiếp trên báo chí: “Tổng thống trốn thuế”, “Tổng thống say rượu lái xe vượt đèn đỏ” hay “Tổng thống đang trộm cắp vì ai cũng làm như thế cả”! Các bạn có cho rằng đó là điều nhục nhã không? Đấy chính là điều mà tôi ngụ ý – Mỗi người trong chúng ta là một tổng thống!

Kể từ hôm nay, mỗi chúng ta đều gánh vác trách nhiệm với đất nước mình, đất nước mà chúng ta sẽ để lại cho con cháu. Mỗi chúng ta trên cương vị của mình đều có thể gắng sức làm tất cả cho sự phồn vinh của Ukraine! Đất nước (mô hình) châu Âu bắt đầu từ mỗi chúng ta. Chúng ta chọn cho mình con đường hội nhập châu Âu, nhưng châu Âu không phải đâu xa, châu Âu ở trong trí não chúng ta. Đó là ước mơ chung của chúng ta. Khi nó đã xuất hiện trong trí não thì nó sẽ xuất hiện trong hiện thực, trên toàn Ukraine!

Nhưng chúng ta cũng có một nỗi đau chung. Đó là khi mỗi người chúng ta ngã xuống ở Donbas, khi hàng ngày chúng ta mất mát thương vong. Mỗi người chúng ta đều trở thành kẻ lưu lạc khi có những người mất nhà mất cửa, số còn lại mở cửa nhà mình và chia sẻ cùng họ nỗi đau. Rồi mỗi chúng ta lại là những công dân đi làm thuê, tìm kiếm công việc ở xứ người. Và cả những người để thoát khỏi đói nghèo mà đành đánh mất nhân phẩm của mình.

Nhưng chúng ta sẽ vượt qua những điều này. Bởi mỗi chúng ta là một người Ukraine. Tất cả chúng ta đều là người Ukraine, không phân biệt ai đúng, ai sai, thiếu số hay đa số. Từ Uzgorod đến Lugansk. Từ Chernigov đến Simferopol. Dù ở Lvov, Kharcov, Donesk, Dnepr hay ở Odessa thì chúng ta đều là người Ukraine. Chúng ta phải là một khối thống nhất, vì chỉ khi đó chúng ta mới vững mạnh!

Hôm nay tôi xin kêu gọi 65 triệu người Ukraine trên toàn thế giới, đừng ngạc nhiên rằng chúng ta có những 65 triệu người. Với tất cả những ai sinh ra trên mảnh đất Ukraine hay những người Ukraine đang ở châu Âu, châu Á, bắc Mỹ hay nam Mỹ, châu Úc hay châu Phi, tôi đều kêu gọi, đất nước đang cần các bạn! Tất cả những ai mong muốn xây dựng một Ukraine mới, vững mạnh và phồn thịnh tôi đều sẵn lòng trao quốc tịch Ukraine cho các bạn.

Đừng đến Ukraine với tư cách là khách, mà hãy đến với tâm thế trở về nhà. Chúng tôi chờ đợi các bạn. Không cần mang quà cáp lưu niệm gì về từ những đất nước xa xôi, hãy mang về nhà những kiến thức, kinh nghiệm và giá trị tinh thần quý báu. Tất cả những điều đó sẽ giúp chúng ta khởi đầu một kỷ nguyên mới.

Những kẻ hoài nghi sẽ bảo, ôi giới, đây là điều hoang tưởng, đây là chuyện không thể có được. Nhưng điều không tưởng ấy có thể chính là ý chí dân tộc của chúng ta?! Hãy đoàn kết lại và thực hiện điều không thể thành có thể, bất chấp tất cả.

Các bạn hãy nhớ đến đội bóng đá của Ai-xơ-len ở giải vô địch châu Âu. Khi nha sĩ, đạo diễn, sinh viên và cả những người lao công cùng nhau sát cánh bảo vệ danh dự của đất nước mình. Và họ đã làm được điều ấy mặc dù chẳng ai tin họ có thể làm được. Đó chính là con đường của chúng ta.

Chúng ta phải là người Ai-xơ-len trên sân bóng, phải là người Israel trên trận địa bảo vệ tổ quốc, phải là người Nhật trên mặt trận công nghệ, phải là người Thụy Sĩ trong kỹ năng xây dựng cuộc sống hạnh phúc cùng nhau, bất chấp những khác biệt về quan điểm.

Nhiệm vụ đầu tiên của chúng ta – đó là ngừng bắn ở Donbas! Người ta hỏi tôi, thế anh sẵn sàng đánh đổi gì để lấy ngừng bắn? Thật là một câu hỏi kỳ lạ. Thế chúng ta sẽ đánh đổi gì để lấy mạng sống của những người thân chúng ta? Tôi có thể nói rằng, để các anh hùng của chúng ta không còn phải chết, tôi sẵn sàng làm tất cả. Tôi sẵn sàng đưa ra những quyết định phức tạp. Tôi không sợ mất đi sự nổi tiếng cũng như rating của mình, tôi cũng sẽ không do dự nếu để có hòa bình, không phải hy sinh lãnh thổ, mà tôi phải từ bỏ chức vụ.

Lịch sử là một thứ rất không công bằng. Chúng ta không mở màn cuộc chiến tranh này, nhưng chúng ta lại phải gánh trách nhiệm kết thúc nó. Chúng tôi sẵn sàng đối thoại. Tôi tin rằng bước đi tuyệt vời đầu tiên sẽ là trao trả tất cả tù binh Ukraine.

Lời kêu gọi tiếp theo của tôi là giành lại những phần lãnh thổ đã mất. Thực lòng mà nói, tôi nghĩ cách nói này chưa đúng lắm. Bởi vì không thể đánh mất những gì vẫn là của chúng ta. Cả Crimea, cả Donbas đều là lãnh thổ Ukraine, nơi chúng ta đã đánh mất cái quan trọng nhất, đó là con người! Và hôm nay chúng ta phải giành lại chính ý thức của họ. Đó là cái ta đã để mất.

Trong suốt những tháng năm qua, chính quyền đã không làm cho họ cảm thấy họ là người Ukraine. Họ không phải là những kẻ xa lạ, họ là chúng ta, họ là người Ukraine. Và khi đó mặc cho kẻ nào muốn ban phát cho họ cả 10 cuốn hộ chiếu cũng không làm thay đổi được điều gì. Công dân Ukraine, không phải là ở cuốn hộ chiếu, công dân Ukraine là ở trong trái tim.

Thông qua những chiến sĩ, những anh hùng của chúng ta trên tiền tuyến, cả những người nói ngôn ngữ Ukraine hay ngôn ngữ Nga, tôi biết rõ, ở nơi đó, ngoài mặt trận, không có xung đột và bất hòa, ở nơi đó chỉ có danh dự và lòng dũng cảm. Bởi vậy tôi xin kêu gọi những người đang bảo vệ tổ quốc, không thể có một quân đội vững mạnh, nếu chính quyền không trân trọng những anh hùng đang hàng ngày hy sinh vì tổ quốc.

Tôi sẽ làm tất cả để các bạn cảm thấy mình được trân trọng. Tôi xin đảm bảo các bạn sẽ nhận được những bảo đảm tài chính xứng đáng, đảm bảo nhà ở, nghỉ phép sau khi hoàn thành nhiệm vụ chiến đấu cũng như đãi ngộ cho các bạn và gia đình các bạn. Không cần phải nhắc về những tiêu chuẩn NATO, mà chúng ta sẽ tự thực hiện những tiêu chuẩn đó.

Tất nhiên không chỉ có chiến tranh, mà còn rất nhiều tai họa làm cho người Ukraine cảm thấy mình bất hạnh. Đó là mức phí dịch vụ dân sinh gây sốc, là mức lương và trợ cấp hưu trí thảm hại, là giá cả leo thang, là không đủ công ăn việc làm, là dịch vụ y tế mà chỉ có những ai chưa bao giờ phải cùng con nhỏ nằm viện mới ca ngợi, là những con đường chỉ được xây mới và sửa chữa trong trí tưởng tượng của ai đó.

Cho phép tôi được trích dẫn lời của một diễn viên, cũng là một tổng thống xuất sắc của Mỹ: Chính phủ không phải để giải quyết vấn đề của chúng ta. Chính phủ chính là một vấn đề mà chúng ta phải giải quyết. Bởi vậy tôi không hiểu nổi chính phủ của chúng ta, những người chỉ biết buông xuôi và nói, “Chúng tôi không thể làm gì được”.

Không đúng. Các bạn có thể làm được. Ít nhất các bạn có thể rời bỏ cái ghế các bạn đang ngồi để nhường chỗ cho những người nghĩ về những thế hệ tương lai chứ không chỉ nghĩ về kỳ bầu cử sau như các bạn. Các bạn hãy từ chức đi, và nhân dân sẽ đánh giá cao các bạn.

Các bạn không thích những gì tôi đang nói ư? Đây không phải tôi nói đâu, mà đây là lời của nhân dân Ukraine nói. Việc tôi trúng cử tổng thống là minh chứng cho điều đó. Nhân dân đã mệt mỏi bởi những chính khách lọc lõi, những kẻ trong suốt 28 năm đã xây dựng nên một đất nước chuyên ăn hoa hồng, cướp phá, tư lợi cá nhân. Chúng ta sẽ xây dựng một đất nước khác, nơi mọi người đều bình đẳng trước pháp luật, nơi thực thi những quy tắc minh bạch và trung thực giành cho tất cả mọi người. Để làm được điều đó, tham gia chính quyền phải là những người phục vụ nhân dân.

Tôi mong muốn rằng, các bạn không treo chân dung tôi trong văn phòng làm việc của các bạn. Bởi tổng thống không phải là thần tượng, cũng không phải là thánh nhân.

Tổng thống không phải là bức chân dung. Hãy treo ảnh các con bạn vào chỗ đó và trước khi quyết định một việc gì thì hãy nhìn vào mắt chúng.

Tôi còn có thể nói rất nhiều nhưng nhân dân Ukraine không cần lời nói mà cần những hành động. Các vị nghị sĩ Quốc hội kính mến! Các vị ấn định ngày tuyên thệ nhậm chức tổng thống vào ngày thứ Hai, một ngày làm việc. Và tôi thấy đây là một điều tốt, nó chứng tỏ rằng các vị đã sẵn sàng làm việc.

Vậy thì tôi xin đề nghị các vị thông qua Luật gỡ bỏ quyền bất khả xâm phạm của nghị sĩ, thông qua Luật chịu trách nhiệm hình sự về việc làm giàu bất chính, Luật bầu cử công khai! Cũng xin bãi nhiệm các chức vụ: Bộ trưởng quốc phòng, Chủ tịch ủy ban an ninh Ukraine, Chánh công tố viện kiểm sát Ukraine. Đây chưa phải là tất cả, nhưng hiện nay là tạm đủ.

Các vị có hai tháng để thông qua những bộ luật này và thực hiện những quyết định trên. Hãy đeo tất cả các huân chương lên và bắt đầu chuẩn bị tìm kiếm sự ủng hộ của nhân dân cho kỳ bầu cử quốc hội sắp tới. Tôi tuyên bố giải tán Quốc hội khóa 8. Vinh quang thay Ukraine!

Xin một lời cuối. Nhân dân Ukraine yêu quý! Suốt cả cuộc đời đã qua, tôi luôn cố gắng làm tất cả mọi việc để mọi người được mỉm cười. Đó là sứ mệnh của tôi. Còn bây giờ tôi sẽ lại cố gắng làm tất cả để ít nhất người dân Ukraine không phải khóc!”

Nguyễn Hồng Giang dịch

Tổng thống Ukraine Volodymyr Zelensky và vợ Olena sau khi công bố kết quả thăm dò ý kiến đầu tiên trong vòng hai của cuộc bầu cử tổng thống Ukraine tại Kiev vào ngày 21 tháng 4 năm 2019.AFP

RFA phỏng vấn người Việt qua bài diễn văn này

Ngày 20 tháng 5 năm 2019, ông Zelensky, người từng là một diễn viên hài, chính thức tuyên thệ nhậm chức Tổng thống Ukraine tại thủ đô Kiev. Bài diễn văn ông đọc trước Quốc Hội được nhiều cư dân mạng xã hội Việt Nam chia sẻ.

Trông người mà ngắm đến ta

Bài diễn văn được mở đầu với lời lẽ của một lá thư gửi tới người dân Ukraine. Vị tân tổng thống viết rằng đây không phải là chiến thắng của ông mà là chiến thắng và cơ hội chung của người dân Ukraine; không chỉ ông mà toàn thể người dân đều đã đặt tay lên Hiến pháp và thề trung thành với đất nước Ukraine.

Luật sư Nguyễn Văn Đài nhận định về khác biệt giữa vị tân tổng thống Ukraine và các nhà lãnh đạo Việt Nam:

“Trong bài diễn văn thì vị tân tổng thống luôn nhấn mạnh đến vai trò của người dân Ukraine. Tổng thống là của nhân dân và khi người dân bầu ra tổng thống thì tổng thống phải có trách nhiệm cùng với người dân hành động. Nó khác xa với tuyên bố của Việt Nam là ‘chính quyền của dân, do dân và vì dân’ nhưng hành động thì chỉ vì lợi ích của đảng.”

Luật sư Đài đồng thời nêu lên một điểm nữa đáng chú ý trong bài diễn văn, đó là sẽ bằng mọi cách đem lại hòa bình ổn định cho đất nước để không người lính nào phải hy sinh. Tổng thống sẽ không do dự nếu phải từ bỏ chức vụ để có hòa bình và không phải hy sinh lãnh thổ.

Năm 2017, các chuyên gia Ukraine đã lập ra một danh sách các nước nghèo nhất ở Châu Âu, đăng tải trên trang web của trung tâm phân tích Texty.org.ua. và theo đó Ukraine dẫn đầu danh sách này với mức thu nhập đầu người chỉ 190 euro/tháng, trong khi Thụy Sĩ là 4.421 euro, tiếp theo là Iceland và Na Uy với 3.440 và 3.405 euro/tháng.

Nền kinh tế Ukraine vốn chịu ảnh hưởng nặng nề từ cuộc khủng hoảng tài chính toàn cầu. Sau đó, khủng hoảng chính trị nổ ra, Nga sáp nhập bán đảo Crimea, xung đột bùng lên ở miền Đông, và kinh tế Ukraine suy giảm đi rất nhiều do chính trị bất ổn. Kêu gọi kiêu bào về nước

Tân tổng thống Zelensky ngay vào ngày nhậm chức đã lên tiếng kêu gọi 65 triệu người Ukraine trên toàn thế giới, những ai sinh ra trên mảnh đất Ukraine, hãy “Đừng đến Ukraine với tư cách là khách, mà hãy đến với tâm thế trở về nhà. Chúng tôi chờ đợi các bạn. Không cần mang quà cáp lưu niệm gì về từ những đất nước xa xôi, hãy mang về nhà những kiến thức, kinh nghiệm và giá trị tinh thần quý báu. Tất cả những điều đó sẽ giúp chúng ta khởi đầu một kỷ nguyên mới.”

Giáo Sư Phạm Minh Hoàng từ Pháp cho rằng lời kêu gọi này tương tự như lời kêu gọi của chính phủ Việt Nam từ năm 1975 cho đến tận bây giờ:

“Việc tân tổng thống kêu gọi người dân Ukraine trở về xây dựng đất nước thì thực sự các nhà lãnh đạo ở Việt Nam cũng đã kêu gọi từ năm 1975 rồi. Tôi vốn là một cựu sinh viên du học thì thời đấy tôi có mặt ở Paris và đã chứng kiến nhà cầm quyền mới đã tổ chức những buổi hội thảo, những buổi gặp gỡ để khuyến khích những sinh viên học và trở về với đất nước.

Thủ tướng Nguyễn Xuân Phúc gần đây vẫn tổ chức những buổi gặp gỡ Việt kiều và kêu gọi bà con về đóng góp cho đất nước, nhưng theo tôi thì những người về đóng

góp cho đất nước (tôi chỉ nói trong lãnh vực giáo dục) thì chỉ đếm trên đầu ngón tay. Ngay cả những giảng viên mới ra trường còn rất trẻ được học bổng cử đi Hàn Quốc, Đài Loan... hoàn tất học vị Tiến sĩ rồi trở về giảng dạy với công việc chờ sẵn mà nhiều người còn không trở về.”

Với nhà báo Huỳnh Ngọc Chênh thì bây giờ chính phủ Việt Nam có tiếp tục kêu gọi thì cũng không ai trở về vì muốn đóng góp cho sự phát triển kinh tế trong nước thì phải về với tâm thế tuân phục đảng. Một số người đã về và đã thất bại. Ông Trịnh Vĩnh Bình là một ví dụ.

Ông Trịnh Vĩnh Bình là một triệu phú ở Hà Lan đem hơn 3 triệu đô la Mỹ về Việt Nam làm ăn và đầu tư trong nước vào cuối năm 1987, ông bị tịch thu tài sản và lãnh án 11 năm tù trong năm 1999. Ông đã bị tạm giữ 18 tháng và trong khi được tại ngoại, đã trốn thoát khỏi Việt Nam.

Năm 2003 ông Trịnh Vĩnh Bình đã chính thức nhờ tổ hợp luật sư Covington Burling của Mỹ ở Washington đại diện để kiện chính phủ Việt Nam ra toà án quốc tế, đòi bồi thường thiệt hại.

Ngày 11 tháng 4 năm 2019, Tòa án Quốc tế thông báo, ông Trịnh Vĩnh Bình thắng kiện và chính phủ Việt Nam buộc phải bồi thường cho ông Bình hơn 37.500.000 đôla thiệt hại và gần 7.900.000 đô-la án phí.

Làm sao để người Việt trở về?

Ông Huỳnh Ngọc Chênh nhận xét rằng Ukraine khác Việt Nam hoàn toàn về thể chế chính trị. Ukraine đã bỏ cộng sản và lập ra một chế độ dân chủ, trong khi Việt Nam thì vẫn theo cộng sản, vẫn quốc doanh là chủ đạo và đảng cộng sản đang thống trị hết tất cả, nắm hết mọi quyền lực. Ông nhắc lại chủ trương xuyên suốt của đảng cộng sản:

“Đảng cộng sản là đảng chuyên kích động hận thù, phân biệt đối xử và gây chia rẽ lòng dân. Đối với người trong nước họ còn phân biệt đối xử hướng hồ chi với những người VNCH từ miền Nam chạy ra nước ngoài sau 1975, và thế hệ con cháu họ.

Người cộng sản họ đâu có tin ai ngoài đảng viên của họ, giai cấp của họ. Động lực của họ là một cuộc đấu tranh giai cấp, tức là phân biệt giai cấp này với giai cấp kia. Giai cấp vô sản phải đứng lên lật đổ giai cấp khác, tiêu diệt giai cấp khác rồi cướp tài sản và quyền lợi của họ biến thành của mình.”

Ông khẳng định còn đảng cộng sản thống trị thì sẽ khó mà kêu gọi kiều bào về xây dựng đất nước, trừ khi có sự thay đổi.

Luật sư Nguyễn Văn Đài nêu lên quan điểm của mình rằng những người Việt có tâm và có tài sẽ không trở về khi nào chế độ cộng sản còn có sự phân biệt đối xử giữa những người cộng sản và những người theo tư tưởng tự do dân chủ.

Ông nhấn mạnh:

“Việc người Việt Nam phải rời bỏ đất nước là do bất đồng chính kiến. Chỉ khi nào chính quyền cộng sản chấp nhận sự khác biệt, tức phải chấp nhận đa nguyên đa đảng

thì lúc đó những người Việt Nam trên khắp thế giới sẽ tự nguyện trở về xây dựng đất nước mà không cần những lời kêu gọi sáo rỗng như hơn 46 năm qua.”

Theo thống kê của Ủy Ban Người Việt Nam ở Nước Ngoài thì hiện có hơn 4.5 triệu người Việt đang sinh sống ở nước ngoài.

Theo giáo sư Phạm Minh Hoàng thì phần lớn những người Việt Nam trên thế giới đều muốn trở về để xây dựng đất nước, nhưng thực tế họ vẫn không trở về bởi họ cho rằng họ không được trọng dụng – trọng dụng không nhất thiết là về tiền bạc.

Họ mong những kiến thức của họ được phát huy ở Việt Nam một cách hiệu quả nhưng cấp quản lý lại không có suy nghĩ như họ, tức không đặt quyền lợi của dân của nước lên trên mà đặt quyền lợi của đảng lên thì họ thấy không cần phải trở về. Ông kết luận:

“Đất nước phải thay đổi, thể chế chính trị phải thay đổi thì mới kêu gọi người tài về xây dựng đất nước được.